

Meslek kuruluşlarının demokratik dönüşümü

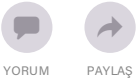
Türkiye pratiğinde tüm meslek mensuplarını temsil etmesi gereken meslek kuruluşlarının yönetiminde marjinal fraksiyonlara mensup kişilerin yer alması ilginçtir. Bir başka ilginç durum ise yönetimlerde yer alanların arkaik ideolojilerini meslek mensuplarının çıkarlarının önüne koymalarıdır. Meslek kuruluşlarında örgütlü azınlık bir grup genellikle seçimlere katılımın az sayıda olması nedeniyle yönetimlere gelmektedir. Buralarda bir kere seçim kazanmak uzun süre yönetimlerde yer almaya yetmektedir.

Abone Ol [Google News](#)

Haber Merkezi · 31 Mayıs 2020, 04:00 · Yeni Şafak

Fotoğraf: Arşiv

Tarkan Zengin / Yazar

Ankara Barosu 24 Nisan 2020 tarihinde “Ramazan: Sabır ve İrade Eğitimi” başlıklı Cuma hutbesi nedeniyle Diyanet İşleri Başkanı üzerinden İslam’a saldıran bir açıklama yapmıştır. Diyanet İşleri Başkanı’nın İslam dininin emirlerinden bahsederek milletimizi sapkınlıklara karşı uyarmasından rahatsız olan Ankara Barosu “sesi çağlar öncesinden gelen bu şahıs”, “sekiz-dokuz nesil önceki büyükleriyle aynı zihinsel ve dogmatik sınırlara sahip”, “halkı ellerinde meşalelerle meydanlarda cadı diye kadın yakmaya davet etmesi kimseyi şaşırtmamalıdır” demek suretiyle Diyanet İşleri Başkanı’na ve yüce dinimiz İslam’a saldırmıştır. Bu toplumda büyük bir tepkiye neden olmuştur. Baro üyesi çok sayıda avukat ve hukukçular da

Bu büyük bir tepkiye neden olmuştur. Baro üyesi çok sayıda avukat ve hukuk uzmanları da baronun açıklamasına tepki göstermiştir. Bu çerçevede tekel konumunda olan ve üyeliğin zorunlu olduğu baroların yapısı tartışılmaya başlanmıştır.

Meslek Kuruluşlarının Durumu

Ülkemizde meslek kuruluşları kamu kurumu niteliğindedir. Oda, birlik ve baro şeklinde örgütlenmektedirler. Belirli mesleklerin icra edilebilmesi için meslek kuruluşlarını kaydolmak mecburîdir. Anayasa'ya göre kamu kurum ve kuruluşları ile KİT'lerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti yoktur. Birden fazla meslek kuruluşu kurmak yasak olduğu için tekel konumundadırlar. Meslek kuruluşları, bir taraftan kamu gücü kullanma ayrıcalığına sahip olup aynı zamanda sivil toplum kuruluşu alanını kullanması, mecburi üyelik, Anayasa'nın belirlediği görevlerinin dışına çıkması ve tekel konumunda olmak gibi nedenlerle tartışılmaktadır.

Anayasamızın 135. maddesine göre meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarının görevleri: belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumaktır. Anayasa'da meslek kuruluşlarının kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamayacağı yer almaktadır. Baronun açıklaması ile Anayasa'da çerçevesi çizilen görevleri birlikte düşünüldüğünde aslında Anayasa'ya aykırı hareket ettikleri görülüyor.

Üye olmak zorunlu ayrılmak fiilen yasak

Literatürde "örgütlenme özgürlüğü" temel hak ve özgürlüklerin bir parçası olarak görülmektedir. Ancak örgütlenme özgürlüğünün gerçek bir özgürlük olabilmesi için iki yönlü olması zorunludur. Şahısların üye olma özgürlüğünün yanında üye olmama özgürlüğünün de olması gerekir. Herhangi bir şahıs demokrasinin gereği olarak başka şahıslarla mesleki ya da başka amaçlarla bir araya gelerek dernek, sendika, oda, meslek kuruluşu kurma hakkına sahip olduğu gibi bu yapıların amaçları dışına çıktığı zaman buradan ayrılma hakkına da sahip olmalıdır. Ancak ülkemizde meslek kuruluşlarına üye olmak zorunlu olduğu gibi beğenmediğinde buradan ayrılmak yasal olarak mümkün olsa da fiilen yasak. Çünkü üyelikten ayrıldığında özel sektörde meslek faaliyetlerini icra etme imkânı kalmıyor. Meslek kuruluşları sadece üyelerinden aidat almamaktadır. Mesela barolar, avukatların açtığı her davada veya açılmış davaya vekalet sunduğunda belgelere yapıştırılması zorunlu olan vekalet pulu (baro pulu) yoluyla vatandaşlar cebinden baronun kasasına 12,30 TL para gitmektedir. Milyonlarca dava açıldığını düşündüğümüzde vatandaşların mütemediyen ödediği paralarla barolar büyük meblağlara ulaşan bir gelir elde ediyor. Üyelerinden ise kıdeme göre değişmekle birlikte yıllık 580 TL baro keseneği almaktadır.

Zorunlu üyelik olmasına rağmen meslek kuruluşlarının yönetimlerinin politik tutumları

zorunlu üyelik olmasına rağmen meslek kuruluşlarının yönetimi için politik tutumları tartışılmaktadır. Elbette meslek kuruluşlarının politik tutumlarını açıklama imkânı olmalıdır. Çoğulcu ve demokratik bir yapıda herkesin fikirlerini söyleme imkânı olacaktır. Tekel bir sistemde sadece yönetimlerde olanların fikirlerini söyleme ve diğerlerinin beğenmedikleri bu fikirlere itiraz etme imkânı bulunmuyor. Demokratik bir toplumda bireyler özgür biçimde meslek kuruluşlarına üye olmalıdır. Ama aynı zamanda hizmetlerini, siyasi veya diğer tutumlarını beğenmediği takdirde üyelikten ayrılabilmelidir.

Meslek Kuruluşları İdeolojik Aygıt mı?

Türkiye pratiğinde tüm meslek mensuplarını temsil etmesi gereken meslek kuruluşlarının yönetiminde marjinal fraksiyonlara mensup kişilerin yer alması ilginçtir. Bir başka garip durum ise yönetimlerde yer alanların arkaik ideolojilerini meslek mensuplarının çıkarlarının önüne koymalarıdır. Meslek kuruluşlarında örgütlü azınlık bir grup genellikle seçimlere katılımın az sayıda olması nedeniyle yönetimlere gelmektedir. Buralarda bir kere seçim kazanmak uzun süre yönetimlerde yer almaya yetmektedir. Meslek kuruluşlarının çoğunda yönetimler sol fraksiyonların ittifaklarıyla oluşturuluyor. Bu nedenle demokratik ve çoğulcu bir yönetim oluşmuyor. Meslek mensuplarının çıkarlarını koruması ve geliştirmesi gereken kuruluşlar buraların yönetimine gelen şahısların ideolojik amaçlarına hizmet eden kuruluşlar haline getiriliyor. Bu ideolojik tutumlarını serdederken zorunlu olarak meslek kuruluşuna üye olanları rahatsız edip etmeyeceğiyle de hiç ilgilenmiyorlar. Rahatsız olan üyelerin demokratik tepki vererek üyelikten ayrılma imkânı olmadığı gibi üye olacağı başka bir kuruluş da bulunmamaktadır. Üstelik bu ideolojik tutumlarını üyelerin aidatlarıyla oluşturulan kurumlar üzerinden yapıyorlar.

Milli Meselelere Yabancılar

Ülkemizde Türk Tabipler Birliği (TTB) ve Türk Mimar ve Mühendisler Odaları Birliği (TMMOB) ve barolar meslek mensuplarının çıkarlarından daha çok ideolojik yapılar olarak görülüyor. Çünkü ülkemizin yaşadığı ekonomik, sosyal ve siyasi krizler ile yurt içinde ve yurt dışında terörle mücadelede bu meslek kuruluşlarının nerede durduklarına bakmak bile ideolojik aygıt haline dönüştürüldüklerini anlamamıza yetecektir.

Mesela sınırımızda oluşturulmak istenen terör devletini engellemek için Türkiye'nin yaptığı askeri harekatlara Türk Tabipler Birliği "savaş bir halk sağlığı sorunudur" demek suretiyle teröre destek sayılacak bir tutum almıştır. Ancak bu kuruluşun terör örgütü PKK'yı kınadığı, PKK'nın sistematik cinayetlerini halk sağlığı sorunu olarak gördüğüne dair bir açıklamasına ise rastlanmamıştır. Askeri harekatlara gönüllü sağlık hizmeti verenleri organize ve teşvik etmesi gerekirken tam tersine askeri harekatlara karşı açıklama yapabilmektedir.

TMMOB'da Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Cuma Hutbesi'ni hedef alarak içinde çok sayıda "gericilik ve irtica" geçen ve 28 Şubat darbesi dönemlerinin bildirilerine benzeyen bir açıklama yaptı. Daha da ileri giderek "Diyanet İşleri Başkanlığı bugün gelinen noktada AKP'nin dinici-

yaptı. Daha da netti giderek Diyanet İşleri Başkanlığı, bugün geminin hortunda AKF' inin emirgerici iktidarının koçbaşı haline gelmiştir” deme cüretini gösterdi. 15 Temmuz FETÖ darbesinde ise yaptıkları utanç verici açıklamada “bu kavganın tarafı değiliz” diyerek demokrasiden taraf olmadılar. 16 Temmuz 2016 tarihinde yaptığı şu açıklama tarihin utanç sayfalarında yerini almıştır: “Askeri darbe girişiminin, camilerden okunan ve halk üzerinde daha ağır bir diktatörlüğe varacak olan cihat çağrılarına dönüşmesi ile yeni bir kaotik ortama giriyoruz”.

Başörtülülere geçit yok

2012 yılında TMMOB'ne bağlı Gıda Mühendisleri Odası, üyelik kaydı için başörtülü fotoğraf gönderen mühendislerin başvurusunu reddediyor. Özel firmalarda çalışmak isteyen başörtülü mühendisler, oda'ya kayıt yaptıramadığı için mesleklerine icra edemiyorlar. Mühendislerin çalışabilmesi için oda üyesi olduğuna dair kimlik kartını ibraz etmesi gerekiyor. İlginç bir biçimde TMMOB, 2002 yılında Danıştay 8. Dairesi'nin vermiş olduğu bir kararı başörtüsü yasağına gerekçe gösteriyor. Oda'ya başvurusunun neden reddedildiğini soran başörtülü mühendise “Çağdaş bir görünüm taşımayan başörtüsü ve onunla birlikte kullanılan belli bir biçimdeki giysi, devrim ilkeleri ve devrim yasaları ile güdülen amaçla bağdaştırılamamıştır!” cevabı veriliyor.

Odası başkanı ise yasağı savunan şu açıklamayı yapmıştı: “Resmi nitelik taşıyan oda evraklarının düzenlenmesinde mevcut yasalar ve bu yasaların uygulamasına ilişkin yüksek yargı kararları ile TMMOB tarafından alınmış kararlar çerçevesinde hareket edilmektedir. Mevzuat çerçevesinde başörtülü fotoğrafla belge düzenlenmemektedir.” Ayrımcılığa ve ötekileştirmeye karşı olduklarını sürekli söyleyen meslek kuruluşlarımız söz konusu başörtüsü olunca bir anda demokrasi, özgürlük, ayrımcılık gibi kavramları unutuyorlar.

Demokratik dönüşüm için ne yapılmalı?

Meslek kuruluşları tekel olduklarından dolayı genel itibariyle verdikleri hizmetlerin kalitesini düşük ve hizmet maliyetleri de yüksek olmaktadır. Ayrıca mensupları arasında her görüşten üyeleri bulunmasına rağmen, sadece yönetim kadrolarında bulunanların görüşünü yansıtmaları temsil tartışmalarına neden olmaktadır. Kamu kurumu niteliğindeki bir kuruluşun aynı zamanda sivil toplum kuruluşu sayılması tartışmalara neden olmaktadır. Anayasa'nın 135. maddesine göre kamu kurumu niteliği taşımaları nedeniyle devlet protokolünde yer alıyorlar. Meslek kuruluşlarının yöneticilerinin kendilerini aynı zamanda sivil toplum örgütü olarak göstermeleri büyük bir çelişkidir.

Meslek kuruluşlarını tartışırken bir ayırım yapmak gerekir. Özellikle diplomaya dayalı meslek kuruluşlarında sorun olduğu için bunların demokratik dönüşümü gerekmektedir. Diplomaya dayalı meslekler olan avukat, hekim, mimar ve mühendislerin meslek kuruluşlarında demokratik dönüşüm gerekiyor. Üniversiteden alınan diploma belli meslekleri icra etmek için yeterli sayılmıyor. Mesela bir mühendisin ve de hukuk fakültesini bitirmiş birinin mesleğini

yeterli sayılmıyordı. Meslek bir müessesesini ya da hukuk fakültesini düşünmüş bir bilim mesleğini yapabilmesi için üniversitenin diploması yeterli değil.

Meslek kuruluşlarında demokratik ve çoğulcu bir yapının oluşturulması için zorunlu üyeliği ve tekel konumunu ortadan kaldıran bir reforma ihtiyaç var. Bu çerçevede birden fazla meslek örgüt kurulmasını, üyeliğin mecburi olmaktan çıkarılmasını ve meslek kuruluşlarına üyeliği zorlayıcı belgelerin ilgili kamu kurumlarınca verilmesini sağlayacak yasal düzenleme yapılmalıdır.

PAYLAŞ

#Başörtüsü

#Demokrasi

#Meslek

DÜŞÜNCE GÜNLÜĞÜ E-POSTA ABONELİĞİ

Türkiye' de görüşmeye yeşil ışık

Rusya: Bakanların bir araya gelmesini destekliyoruz.

Galatasaray Adası' nın ne olacağı belli oldu

Sarı kırmızılılar uzun süren mücadelenin ardından hedefine ulaştı.

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

bip Bip / +90 530 846 00 00

f Facebook

Instagram

Twitter

G+ Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamlı, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

